

Factsheet

Een behandelvoorstel voor monumentaal schilderwerk

Wilt u weten welke werkzaamheden uw pand nodig heeft? Een behandelvoorstel kan die vraag beantwoorden. Wat een voorstel inhoudt leest u in deze factsheet en is onderdeel van de digitale *Handleiding voor geschilderde afwerking op monumenten* op www.monumentaalschilderwerk.nl.

In een behandelvoorstel staan de voorgenomen ingrepen (*advies*) omschreven. Dit advies baseert zich op basis van onderzoek ter plaatse (*conditieopname en kleuronderzoek*) en verzamelde kennis (*bronnen*, die als bijlagen bij het voorstel zijn opgenomen). Het voorstel bevat ook afbeeldingen en weegt verschillende opties voor restauratie tegen elkaar af. Als er kennis ontbreekt geeft het voorstel aan welk nader onderzoek, analyse of testen nog nodig zijn. Het is dan een *voorlopig behandelvoorstel*. Na het bijeenbrengen van de ontbrekende kennis is het mogelijk om een *definitief behandelvoorstel* op te stellen. Op basis van dit voorstel kunt u samen met belanghebbende partijen (onderzoekers, uitvoerders en toezichhoudende instanties) in overleg keuzes maken voor de werkzaamheden. Dit resulteert in een definitief *plan van aanpak* (PvA) en maakt de aanvraag van offerte(s) voor de uitvoering mogelijk.

Inhoudsopgave van een behandelvoorstel

Het behandelvoorstel bevat de volgende beschrijvingen, schriftelijk en grafisch, en houdt rekening met diverse uitvoeringsrichtlijnen (zoals factsheet *Oppervlaktevuil reinigen*):

I. de basisgegevens, over:

- de restaurator (*naam, contactgegevens, beroeps gerelateerde informatie*)
- de opdracht (*omschrijving van de opdracht, het doel en de opdrachtgever*)
- de omstandigheden waaronder het voorstel is gemaakt (*beschikbare tijd en middelen*)
- het monument (*monumentnummer, naam, adres, bouwjaar, architect, verwijzing naar monumentenregister (via link of in de bijlage)*)
- het schilderwerk (*omschrijving, titel¹, vervaardiger, afmetingen (per onderdeel), drager, verfsoort*)
- de locatie(s) van het schilderwerk op georiënteerde plattegrond(en) en opstand(en)
- de beknopte bouw-, bewoners- en decoratiegeschiedenis (*kan ook als bijlage*)

II. de huidige toestand, waarin aandacht voor:

- het grafisch in beeld brengen van alle schadefenomenen (*welke, waar, hoeveelheid en oorzaak*) via foto-opnames met verschillende lichtbronnen (*bv strijklucht en UV opnamen*)
- de (klimatologische) omstandigheden: gemonitord door periodieke metingen van ultraviolette straling (UV), de relatieve vochtigheid (RV) en de temperatuur (T)
- de huidige samenhang van de geschilderde afwerking met de totale ruimte
- het huidige gebruik van de ruimte waar het schilderwerk zich bevindt

¹ Met name voor decoratieve schilderijen.

III. de originele toestand², waarin aandacht voor:

- de intentie waarmee het schilderwerk tot stand kwam en de samenhang met de ruimte
- de materialen en technieken waarmee het origineel is gemaakt (*bv ondergrond, vernislaag*)
- hoe heeft de geschilderde afwerking er oorspronkelijk (vermoedelijk) uitgezien?

IV. de eerdere ingrepen (onderhoud, verbouwing of restauratie), waarin aandacht voor:

- ingrepen aan het pand of vertrek (*wanneer, waar, wie, welke en waarom*)
- ingrepen aan het schilderwerk (*wanneer, waar, wie, welke en waarom*)
- materialen en technieken waarmee in het verleden is ingegrepen of geschilderd
- de relatie van eerdere ingrepen op de originele en huidige toestand (*bv via (oude) foto's*)

V. de waardering, met aandacht voor betekenis van de geschilderde afwerking:

- voor de huidige en originele toestand en eerdere ingrepen (geschiedenis van het monument)
- voor de architectuurgeschiedenis
- voor de (inter)nationale monumentale schilderkunst
- voor de geschiedenis van materialen en technieken
- voor de gebruiker, de opdrachtgever en het algemene publiek

VI. advies over de verschillende mogelijkheden om in te grijpen (met toelichting welke opties wel of niet nodig zijn en waarom; hoe, door welke specialist en met welke materialen en technieken?), waarin rekening is gehouden met:

- geschiedenis, de contextuele betekenis, de materiële integriteit, het sociale gebruik, en de waarde van de verschillende fasen (*het origineel, de ingrepen uit het verleden en de huidige staat*)
- het achterhalen van de oorzaak van de aanwezige schade in samenwerking met andere disciplines (*afhankelijk van de schadesoort, zoals de loodgieter of bouwfysicus*)
- het wegnemen van de oorzaak van schade en het tegengaan van verder verval
- technisch noodzakelijke ingrepen om het schilderwerk voor de toekomst te behouden en welke andere disciplines moeten worden betrokken (*restauratoren (hout, textiel), stucadoor*)
- esthetische ingrepen, waarom zijn deze nodig of gewenst
- (toekomstig) gebruik van de ruimte waar het schilderwerk zich bevindt
- de urgentie per handeling
- het tijdsplan en een mogelijke fasering van de werkzaamheden
- meerdere overlegmomenten met belanghebbende partijen. In ieder geval bij:
 - het kiezen van het plan van aanpak, door bespreking van het behandelvoorstel
 - de bespreking van proefnemingen (*pilot, proefvlakken, reinigingstesten*) en/of tussentijds resultaat
 - het opleveren/afmaken van de opdracht door evaluatie van de uitvoering, de gebruikte materialen en technieken en het bereikte resultaat

VII. voorstel welk nader onderzoek, analyse of testen nog nodig zijn (bij een voorlopig behandelvoorstel).

VIII. definitief behandelvoorstel (na het bijeenbrengen van de ontbrekende kennis), dat dient als basis om keuzes te maken voor de werkzaamheden in overleg met belanghebbende partijen (onderzoekers, uitvoerders en toezichhoudende instanties). Uit dit voorstel en de keuzes volgt een definitief plan van aanpak (PvA) met werkschrijvingen en bestek. Dit maakt de aanvraag van gespecificeerde offerte(s) mogelijk, met omschrijving van de aard van de behandeling, gerelateerd aan uurloon en arbeidsuren, inclusief kosten voor overleg en materiaal-, verslagleggings- en documentatie-, transport- en verzekerings- en onvoorziene kosten.

IX. bijlagen met bronnen

² Deze informatie is nodig als de originele toestand in het zicht is, of bij het wijzigen van de huidige situatie.